info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۱۷۶۳
یکشنبه / ۱۴ دی / ۱۳۹۹
۱۹ / جمادی الاول / ۱۴۴۲
03 / January / 2021

صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۲۳۸۳۸-۳۲۵۴۲۴۴۲-۰۲۶ فکس ۳۲۵۵۳۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۸۹۷۸۶۷۲۹-۰۲۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۳/۴۶
چاپ: کارگر

غزل ۴۴۹ **امروز با حافظ**

دل ببردی و بحل کردمت ای جان لیکن
به از این دار نگاهش که مرا می‌داری
ساغر ما که حریفان دگر می‌نوشند
ما تحمل نکنیم ار تو روا می‌داری

غزلانه

گر شبی عشق تـو بر تخت
دلم شاهی کند
صدهزاران ماه آن شب
خدمت ماهی کند

سنلیی

افق کرج **اوقات شرعی فردا**

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۴۶	۰۷:۱۷	۱۲:۱۳	۱۷:۰۸	۱۷:۲۷

برگه

روند رشد، پیچیده و پر زحمت است و در درازای عمر ادامه دارد.

اسکات پک

گزارش

حضور نمایش البرزی در دومین جشنواره تئاتر سردار ملی در کرمان؛

نمایش خیابانی عروسی جنگ؛ دو روایت از داعش و مدافع حرم

فرزانه یوسفیان

نمایش خیابانی عروسی جنگ؛ کاری از گروه نمایشی ردپا پاسارگاد از استان البرز در میان سیزده نمایش برگزیده در دومین جشنواره تئاتر سردار ملی در کرمان به روی صحنه می‌رود. این نمایش به کارگردانی مرضیه ذاکری و نویسندگی احسان فلاحیان در شهر رفسنجان به رقابت با ۱۲ گروه از شهرهای دیگر می‌پردازد.

جشنواره تئاتر سردار آسمانی با هدف تکریم شخصیت، ایثار و سال‌ها مجاهدت شهید سپهبد قاسم سلیمانی سیدالشهدای جبهه مقاومت برگزار شده است. این جشنواره در سه بخش خیابانی، نمایش نامه نویسی و صحنه‌ای اجرا می‌شود. بخش خیابانی جشنواره به میزبانی شهرستان رفسنجان، بخش صحنه‌ای در شهرستان سیرجان و بخش نمایشنامه نویسی و اختتامیه در شهر کرمان برگزار می‌شود. اجرای تئاتر سیار در دومین دوره برپایی جشنواره سردار آسمانی بخش دیگری از جشنواره است که تماشاخانه سیاری با همکاری موسسه فرهنگی هنری تئاتر رول راه‌اندازی شده است.

سال گذشته و پس از شهادت سپهبد شهید قاسم سلیمانی، نخستین دوره جشنواره تئاتر سردار ملی برگزار که با استقبال گسترده اهالی فرهنگ و هنر مواجه شد. امسال نیز و در دومین دوره از برگزاری این جشنواره و برای حضور نمایش عروسی جنگ به عنوان نماینده اهالی فرهنگ و هنر استان البرز در این جشنواره گفتگویی با احسان فلاحیان نویسنده این نمایش داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

فلاحیان با اشاره به حضور نمایش عروسی جنگ در دومین جشنواره تئاتر سردار ملی در کرمان، گفت:

نمایش عروسی جنگ به عنوان تنها نماینده از استان البرز در این جشنواره حضور دارد و در دو روایت و دو قصه موازی در بخش خیابانی اجرا می‌شود.

وی درباره روایت داستان نمایش عروسی جنگ گفت: این نمایش در دو روایت و دو قصه موازی باهم تعریف می‌شود. روایت نخست درباره عروس داعشی است که در تلاویو به او وعده بهشت برین و عروسی در دمشق را داده‌اند. عروس متوجه می‌شود که مورد بازیچه دوستانش قرار گرفته است و در مقابل داعشی‌ها می‌ایستد. مرد داعشی به او می‌گوید اگر طبق گفته خلیفه فضیلت، هفت نفر را قربانی کند می‌تواند او را به نکاح خود درآورد. داعشی‌ها نیز سه نوجوان را اسیر خودشان کرده‌اند و درگیر می‌شوند.

هر دو روایت نمایش عروسی جنگ وارد فضای کربلا می‌شود

نویسنده این نمایش در ادامه گفت: روایت دوم: قصه مدافعان حرم است که با همسر و دو فرزند نوجوان خود خداحافظی می‌کند و قصد دارد به تلاویو برود. هر دو روایت وارد فضای کربلا می‌شود و مدافع حرم روبروی شمر و یزید قرار می‌گیرد و راوی داستان از تماشاگران درباره روایت‌های اجرا شده، پرسش و پاسخ انجام می‌دهد.

فلاحیان درخصوص دومین جشنواره تئاتر سردار ملی در کرمان گفت: دومین دوره جشنواره ملی تئاتر «سردار آسمانی» به همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کرمان، بنیاد فرهنگی روایت فتح و انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس در سه بخش نمایش‌نامه‌نویسی، تئاترصحنه‌ای و خیابانی، در حال برگزاری است.

وی درباره هیات داوران بخش خیابانی دومین جشنواره تئاتر سردار ملی در کرمان افزود: پرویز فلاحی‌پور، نصرا... قادری و شکرخدا گودرزی، داوران بخش خیابانی این جشنواره هستند.

نویسنده نمایش عروسی جنگ به عوامل این نمایش اشاره کرد و گفت: مرضیه ذاکری کارگردان، احسان فلاحیان نویسنده، احسان فلاحیان، مانیا علی نیا، مرضیه ذاکری، علی قورت بیگلو و احسان ذلقی بازیگران، بهار ابهری و امیرعلی شکری‌پور بازیگران کودک، شایان فلاحیان دستیار کارگردان، الین موسوی منشی صحنه، احسان فلاحیان طراح فضا، شایان فلاحیان طراح پوستر و پرهام چراغیان نوازنده دمام، عوامل نمایش عروسی جنگ هستند.

دومین دوره جشنواره ملی تئاتر «سردار آسمانی» از دهم دی ماه آغاز و تا ۱۵ این ماه ادامه دارد، مراسم اختتامیه ۱۵ دی ماه و در شهر کرمان برگزار خواهد شد.

F.Yousefianpour@Gmail.com

بریده جراید

کاهش ۶۶ درصدی سود سینماها

دنیای اقتصاد- بیماری کرونا بر صنعت سرگرمی تاثیر عظیمی گذاشت و سینماها را با خطر بزرگی روبه‌رو ساخت، اما این خطر تنها متوجه امسال نیست و تا چند سال تداوم دارد.

شرکت معروف تحقیقات و حسابرسی پرایس‌واترهاوس کوپرز (PwC) در گزارش پیش‌بینی سالانه خود تخمین زده که بعد از افزایش ۳/۶ درصدی سود سینماهای جهانی در سال ۲۰۱۹ و رسیدن آن به ۴۵/۱ میلیارد دلار، سود امسال با یک کاهش شدید ۶۵/۶ درصدی به‌خاطر پاندمی ویروس کرونا به ۱۵/۵ میلیارد دلار کاهش پیدا می‌کند. برای آمریکا، مطالعه سالانه این شرکت تخمین می‌زند که سود ۱۱/۴ میلیارد دلاری سال ۲۰۱۹ با افتی ۶۵/۷ درصدی به ۳/۹ میلیارد دلار برسد. این شرکت هشدار داد که «کل اکوسیستم سینما به شدت تحت تاثیر قرار می‌گیرد» و سود سینما که شامل سود باکس آفیس و تبلیغات سینما می‌شود، سالانه ۲/۴ درصد کاهش خواهد داشت و سال ۲۰۲۴ را با ۳۹/۹ میلیارد دلار تمام می‌کند.

در زمینه سود صنعت سرگرمی و رسانه جهانی، این شرکت تخمین می‌زند ۲۰۲۰ «شاهد شدیدترین سقوط در میزان سود در تاریخ ۲۱ ساله ثبت آمارها» خواهد بود و با کاهشی ۵/۶ درصدی یا بیش از ۱۲۰ میلیارد دلار، به رقم ۲/۰۲ تریلیون دلار می‌رسد. این شامل ۷/۳ درصد کاهش در ایالات متحده از ۷۱۲/۹ میلیارد دلار به ۶۶۰/۶ میلیارد دلار می‌شود. در سال ۲۰۰۹ که آخرین سالی بود که اقتصاد جهانی افت کرد، هزینه‌های کل صنعت جهانی سرگرمی و رسانه فقط ۳ درصد کاهش یافته بود. حالا PwC پیش‌بینی می‌کند هزینه‌ها ۶/۴ درصد رشد کند. با نگاه به چشم‌انداز پنج ساله، این شرکت حسابرسی تخمین می‌زند که میزان رشد هزینه‌ها سالانه به‌طور متوسط تا پایان ۲۰۲۴ معادل ۲/۸ درصد خواهد بود.

این شرکت همچنین به این نکته اشاره می‌کند که نحوه دسترسی استودیوهای آمریکایی به مشتریان‌شان درحال تغییر است. بیشتر آنها حالا درحال راه‌اندازی سرویس‌های استریمینگ خود هستند و تعداد کمتری از فیلم‌ها دارند در سینماهای آمریکای شمالی به نمایش درمی‌آیند. در گزارش این شرکت آمده: «با توجه به اینکه آن‌قدر تقاضا برای پلتفرم‌های استریمینگ بالاست، احتمالا میزان تولید محتوا طی بازه پیش‌بینی‌شده ثابت خواهد ماند یا افزایش خواهد داشت، اما در سال ۲۰۲۰ یک وقفه کوتاه‌مدت به‌خاطر پاندمی پیش آمده است.»

خرید ۳۰۰ میلیون دلاری آمازون

ایسنا- غول اینترنتی آمازون با هدف تقویت محتوای غیرموسیقی در اپلیکیشن آمازون موزیک، برای خرید استارت‌آپ پادکست «واندری» به توافق رسید. آمازون در بیانیه‌ای اعلام کرد اکنون زمان مهمی برای توسعه محتوای «آمازون موزیک» به فراتر از حوزه موسیقی است، زیرا عادت‌های شنوندگان در حال تغییر است.

مفاد مالی این توافق فاش نشد. بلومبرگ نیوز برای نخستین بار در سپتامبر گزارش کرده بود که واندری درحال بررسی فروش است. روزنامه وال‌استریت‌ژورنال اوایل دسامبر اعلام کرد آمازون برای خرید این شرکت با ارزش حدود ۳۰۰ میلیون دلار پیشتاز است. شرکت‌های اپل و سونی موزیک اینترتینمنت هم مذاکراتی برای خرید این استارت‌آپ پادکست داشتند. منابع آگاه اظهار کردند که واندری قیمت بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون دلار را برای فروش مد نظر داشت.

آمازون که به‌عنوان فروشنده آنلاین کتاب‌ها شروع به فعالیت کرد، از طریق واحد صوتی خود، در بخش کتاب‌های صوتی جایگاهی قوی دارد و پادکست‌هایی را در سپتامبر عرضه کرد. این شرکت با سفارش برنامه‌هایی از نویسندگان پرفروش و شخصیت‌های مشهور به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین حامیان برنامه‌های صوتی شاخص ظاهر شده است. با این حال اسپاتیفای بزرگ‌ترین خریدار شرکت‌های حوزه تولید پادکست در دو سال گذشته بوده و تصمیم گرفت برای خرید واندری پیشنهاد نکند. واندری روی موج قراردادها در صنعت پادکست حساب کرده بود. اسپاتیفای در چند سال اخیر صدها میلیون دلار هزینه کرده و شرکت‌هایی مانند رینجر و گیملت مدیا را خریداری کرده است. بر اساس گزارش بلومبرگ، واندری در سال ۲۰۱۶ توسط هرنان لوپز، یکی از مدیران سابق تلویزیون تاسیس شد و برخی از محبوب‌ترین پادکست‌ها را در چند سال گذشته تولید کرده است. انتظار می‌رود درآمد این شرکت در سال ۲۰۲۰ از ۴۰ میلیون دلار فراتر رود.

خبر

موسیقی پس از کرونا رنسانس تازه‌ای را تجربه خواهد کرد

ارزش‌گذاری در موسیقی به ارزش هنری و خلاقانه اثر و بخشی هم به تکنیک و اجرای آن بر می‌گردد. اگر بخواهیم درباره ارزش یا کیفیت موسیقی در پساکرونا صحبت کنیم صرفاً به مبحث اقتصادی پرداخته نمی‌شود و در این دوره تولید خلاقانه آثار موسیقایی در پویایی اقتصاد موسیقی در دوران پساکرونا نقش بسزایی دارد. اقتصاد در موسیقی عموماً حاصل کیفیت و خواست مخاطبان بوده است، یعنی مخاطب و شنونده موسیقی بر اساس نیاز و کیفیت مطلوب نظرش، بهای دریافت آن اثر موسیقی را در قالب کنسرت یا حامل صوتی می‌پردازد.

از نگاه من، موسیقی در دوران پس از کرونا جهش بزرگی خواهد داشت به این علت که در این مدت زمان، به ظاهر فعالیت‌های موسیقی متوقف شده است اما درباطن فرصت بسیار خوبی برای هنرمندان ایجاد شد تا به کارهای جدیدتر و البته بهتری فکر کنند و درواقع در افکار و ایده‌های خود به یک بازسازی و بازگشت به خود رسیده‌اند. هنر، بخصوص موسیقی پس از کرونا یک رنسانس جدیدی را آغاز و تجربه خواهد کرد چرا که این هنرمندان در طی سال اغلب در فکر برگزاری کنسرت‌های مختلف بوده و هستند و به‌دلیل مشغله کاری و فکری، کمتر به تولید محتوای بیشتر و بهتر می‌اندیشند و معمولاً مخاطب شناسی انجام نمی‌گیرد و فرصت اندکی برای تبادل عقاید و خواسته‌ها بین مخاطب و هنرمند به‌وجود می‌آید.

اما در دوران کرونا بسیاری از هنرمندان با هواداران یا طرفداران خود ارتباط بهتری برقرار کردند و این ارتباط در شناخت نوع موسیقی مورد علاقه آنها تأثیرگذار بود. بنابراین وقتی این رونق ایجاد می‌شود سطح کیفی کار افزایش می‌یابد و خود به خود در اقتصاد موسیقی هم تأثیر مثبتی خواهد داشت. البته شاید این مدت زمان موجب شده تعدادی از این هنرمندان به‌دلیل مسائل مادی شغل دیگری را اختیار کرده باشند و به عرصه موسیقی بازنگردند و ایرادی هم بر آن وارد نیست اما آن تعدادی از هنرمندان که نگاهی حرفه‌ای‌تر به موسیقی دارند، قطعاً به عرصه موسیقی باز خواهند گشت و کار خود را به‌صورت جدی‌تر پیگیری می‌کنند و رونق می‌دهند و درآمدشان را از راه موسیقی تأمین می‌کنند.

لازم به ذکر است این تغییر و تحولات اجتماعی و حتی در بسترهای شکل‌گیری مذاهب در طول تاریخ وجود داشته و در محتوای یک اثر هنری تغییرات و رنسانسی تازه به‌وجود آورده است، بنابراین ،این توقف‌های ناخواسته، تفکرات جدیدی ایجاد می‌کند و باعث می‌شود نگاهی کوتاه به عقبه کارمان داشته باشیم و عوامل ناموفق یا موفق خود را آسیب‌شناسی کنیم، فرصتی که شاید تا به امروز موزیسین‌ها کمتر به آن رسیده باشند اما اکنون این نگاه شکل گرفته است، ضمن اینکه مخاطبان هم توانسته اند به‌صورت غیرمستقیم به هنرمندان خود بگویند چه نوع اثری را دوست دارند و چه کاری مورد علاقه‌شان نیست و این اتفاق در تولید کار هنرمندان تحولات شگرفی ایجاد خواهد کرد.

نکته دیگری که در عصر کرونا شاهدش بودیم گرایش بسیاری از هنرمندان موسیقی به تولید تک‌آهنگ و انتشار آن در فضای مجازی است. همان‌طور که می‌دانید در طول تاریخ تکنولوژی و حامل‌های صوتی به‌نوعی تعیین کننده کمیت تولید موسیقی بوده‌اند، به‌عنوان مثال در یک دوره صفحه گرامافون وجود داشت و به‌دلیل فضای تعریف شده آن تنها یک ترک روی صفحه جای می‌گرفت و هنرمندان اغلب روی تک آهنگ کار می‌کردند و شاید به سبب تولیدات اندک کنسرت‌های کمتری هم برگزار شد، اما در دوره‌های بعدتر نوار کاست به بازار می‌آید و تولید کار باید در قالب یک ساعت تا ۹۰ دقیقه انجام بگیرد و قطعاً زمان بیشتری از دست رفته است.

اما بعدها که تولیدات موسیقی به‌صورت سی‌دی منتشر شد به زمان‌های تقریبی ۳۵ تا ۴۰ دقیقه رسید و باز هم ظرفیت تولید کمتر شد تا آنکه حامل‌های صوتی از لوح فشرده به سمت دیتا آمد و آن زمان بود که می‌توانستید به هنرمند بگویید از این پس بدون هیچ نگرانی محصولات خود را بی‌واسطه و در زمانی کمتر از ۳ دقیقه به دست مخاطب برساند و البته این موضوع اجتناب‌ناپذیر بود و باید خیلی قبل‌تر این تغییرات را ایجاد می‌کردیم. شاید جالب باشد بدانید این موضوع زمانی شکل گرفت که مدیریت دفتر موسیقی وزارت فرهنگ را برعهده داشتم و طبق دستورالعملی که تصویب شده بود هنرمندان باید ۶۰ دقیقه کار تولید می‌کردند و تحویل می‌دادند و این هزینه بسیار و زمان بیشتری را صرف می‌کرد و حتی موجب شد بسیاری از موزیسین‌ها از چرخه تولیدات موسیقی حذف شوند و بسیاری از آنها هم ناخواسته به کارهای زیرزمینی روی آورند اما زمانی که مجوز تک‌آهنگ صادر شد، این امکان به‌وجود آمد تا همه هنرمندان موسیقی بتوانند در قالبی کوتاه و چند دقیقه‌ای آثارشان را منتشر کنند و این ایده‌ای بود که باید زودتر از این زمان‌ها اجرایی می‌شد و شاید هم دیرهنگام انجام گرفت و به نظر می‌آید حسن این اتفاق این است که از آن زمان به بعد زیاد کاری صورت نگرفت و کمیت زیاد به کیفیت بد منجر نشد و این اتفاق را باید به فال نیک گرفت.

پیروز ارجمند

موسیقی‌شناس قومی، آهنگساز و نوازنده

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه‌ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

با شعرای کرج

عشق تو

عاقبت از عشق تو جان را به آتش می کشم
نقش رویت را درون شعله بی غش می کشم

جرعه ها مینوشم و مست از شرابت می شوم
نرگس مستانه ات را شوخ و مهوش می کشم

غرق می گردم به دریای دو چشمت بی دریغ
تیرمژگانِ تو بر قلب بلاکش می کشم

در تمنای وصالت دل به دریا می زنم
روی زیبای تو بر دریا منقش می کشم

سر چه باشد در ره وصلی که جان را خواهش است
در شرارِ عشق خود را چون سیاوش می کشم

خواب و بیداری جانم زنده از آوای توست
در خیالم نغمه ات را شاد و دلکش می کشم

جام لب هایت برای بوسه ام گشته هدف
تیر از ترکش به جامت هم چو آرش می کشم

تا که آتش می زنی بر نینوای هستی ام
می شوم ققنوس و خود را در دل تش می کشم

قصه می بافم ز گیسویت به روی شانه ات
شرح آن قصه به اشعارِ پریوش می کشم

پری وش فیروزبخت

تلنگر

عجایب فروش کتاب‌های نایاب در دوران قرنطینه

در حالی که بسیاری از کتابفروشی‌ها در دوران شیوع ویروس کرونا با مشکلات زیادی روبرو هستند، گزارش‌های عجیبی از فروش کتاب‌های نایاب در بین افراد ثروتمند وجود دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایبنا، لیت‌هاب نشته است در حالی که بسیاری از کتابفروشی‌ها در دوران شیوع ویروس کرونا با مشکلات زیادی روبرو هستند و در بسیاری از کشورهای جهان آمار فروش کتاب‌های چاپی و حتی الکترونیک با رکورد بی‌سابقه‌ای روبرو است گزارش‌های عجیبی از فروش کتاب‌های نایاب در بین افراد ثروتمند وجود دارد.

اتحادیه کتابفروشی آمریکا (ABA) در گزارشی ضمن ابراز نگرانی خود از تعطیلی کتابفروشی‌ها در سراسر آمریکا از آماری جالب از خرید و فروش کتاب‌های نایاب صحبت کرده است. بر اساس اطلاعات منتشر شده در هفته‌های گذشته یک نسخه از کتاب «شاه لیر» نوشته شکسپیر به خاطر جملاتی درباره قرنطینه با قیمت ۱۰ میلیون دلار به فروش رفته است. در واقع این کتاب را شکسپیر در قرنطینه نوشته است و جملاتی درباره قرنطینه وجود دارد.

طبق گزارش اتحادیه کتابفروشان بازارهای سیاه برای خرید و فروش کتاب‌های نایاب و عتیقه در بازار آمریکا داغ است. «جیمز گانون» مدیر حراجی هریتیج نیویورک در گفت‌وگو با بلومبرگ از فروش بالای این کتاب‌های قدیمی در ماههای گذشته خبر داده است و می‌گوید فروش این کتاب‌ها به طور عجیبی در دوران قرنطینه بیشتر نیز شده است.

آمار فروش کتاب‌های قدیمی در حراجی کریستی نیز چندبرابر شده است و کارشناسان اشیای قدیمی نیز به کتاب‌های نایاب علاقه‌مند شده‌اند. به گفته یکی از مسئولین این حراجی ثروتمندان در دوران قرنطینه به دنبال چیزهای عجیبی مثل کتاب‌هایی هستند که در آنها جملاتی درباره قرنطینه قرون گذشته نوشته شده است.

هفته گذشته در حراجی کریستی نامه‌ای مکتوب از لودویک ویتگنشتاین فیلسوف مشهور اتریشی قرن بیستم با قیمتی گزاف فروخته شد درحالی که در هر زمان دیگری چنین نامه ای توسط هیچ شخصی خریداری نمی‌شد. «دارن ساترلند» متخصص اشیای قدیمی و کتاب‌های نایاب در دپارتمان کتاب‌های قدیمی بونهام نیویورک در گفتگو با بلومبرگ گفته است در دوره شیوع ویروس کرونا و قرنطینه بسیاری از ثروتمندان به او مراجعه کرده و درخواست خرید کتاب‌های قدیمی را داشتند.

این کارشناس کتاب‌های نایاب می گوید تحقیقات من نشان می‌دهد آنها این کتاب‌ها را برای مطالعه نمی‌خواهند و تنها برای اضافه کردن به مجموعه خود از آنها استفاده می‌کنند. در دوره کرونا بیشتر حراجی‌ها به صورت آنلاین برگزار شده ولی از حجم فروش کتاب‌های قدیمی کاسته نشده است.

ساترلند می‌گوید آمار فروش کتاب‌های قدیمی مربوط به علوم و ریاضی نیز در دوره قرنطینه طرفداران زیادی داشته است و حداقل جای امیدواری است که این کتاب‌ها برای مطالعه خریداری می‌شوند

از تمام خوانندگان پیام آشنا می خواهیم، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در محله ی زندگی خود با آن دست به گریبان هستید برایمان پیامک کنید تا در ستون «پیامک های وارده» با نام تان -در صورت تمایل- منتشر شود.

یادداشت

سعدی‌شناس منطقی

سعدی فنی‌ترین شاعر و نویسنده فارسی زبان است: استادی و مهارت در فن بیان یا بلاغت (ریطوریقا) به دقیق‌ترین معنا در آثار او مشاهده می‌شود. انصافا نوشته‌هایش مثل قند و عسل است. همه آشنایان با زبان فارسی با گلستان و بوستان و غزلیات او ارتباط برقرار می‌کنند، کودکان در مکتبخانه، فارسی را با گلستان او می‌آموزند و استادان کارکشته ادبیات فارسی پس از سال‌ها تدریس نوشته‌های سعدی همچنان در کارش شگفت‌زده‌اند. بسیاری از اشعار و جملات و تعابیر سعدی، امروز و پس از گذشت ۷۰۰ سال از زمان حیاتش همچنان در افواه به عنوان ضرب‌المثل به کار می‌رود و عاشقانه‌هایش کماکان بهترین توصیفات برای بیان احساسات عاشقانه انسانی به حساب می‌آیند. سعدی استاد بزرگ و تکرارناپذیر زبان فارسی است و به قول دکتر موحد به هیچ عنوان نمی‌شود از او تقلید کرد، پرمخاطب‌ترین شاعر و نویسنده فارسی که تاکنون درباره‌اش بسیار نوشته شده اما بدون شک یکی از بهترین آثار در زمینه سعدی‌شناسی کتاب موجز و مفید ضیا موحد با عنوان «سعدی» است.

دکتر موحد استاد شناخته شده منطق و فلسفه و از پیشگامان معرفی منطق جدید و آموزش و معرفی فلسفه تحلیلی به ایرانیان است. همین مساله شاید در نگاه نخست پرداختن دکتر موحد به سعدی را عجیب بنمایاند یعنی یک منطق‌دان اهل تحلیل فلسفی را چه به زبان شاعرانه و ادبی سعدی؟ این نکته‌ای است که بارها در یادداشت‌ها و مقالات و گفت‌وگوهای مختلف به عنوان امری خلاف آمد عادت مطرح شده: چطور می‌شود زبان سرد و خشک فلسفه، آن هم فلسفه تحلیلی را در کنار زبان گرم و پراحساس و منعطف شعر و ادبیات نشاند؟ عجیب‌تر زمانی است که به یاد آوریم دکتر موحد، شاعر هم هست و تاکنون چندین دفتر شعر از او منتشر شده مثل «غراب‌های سفید»، «نردبان اندر بیابان» و «مشتی نور سرد». اما این به ظاهر امر متناقض، زمانی حل می‌شود که به سرشت فلسفه تحلیلی و زبان آن یعنی منطق جدید دقت کنیم. آشنایان با این سنت فلسفی می‌دانند که یکی از جدی‌ترین دغدغه‌های فیلسوفان تحلیلی پرداختن به گزاره‌ها و تحلیل و واکاوی معناشناختی آنهاست.

اصلا یکی از مهم‌ترین خواست‌های نخستین فیلسوفان تحلیلی ارایه زبانی شسته رفته و معنادار بود. فلاسفه تحلیلی زبان را تن‌ها وسیله یا ابزاری برای انتقال مفاهیم نمی‌دانند و برای آن شأن و مقامی فلسفی و معرفت‌شناسانه قائلند. از این منظر دقت آنها به زبان و توانش‌ها و استعدادها و ظرفیت‌هایش، بی‌شباهت به جایگاه مهم و انکارناپذیر زبان برای شاعری سخنور چون سعدی نیست. سعدی (با وامداری به تعبیری مشابه از دکتر حسین معصومی‌همدانی درباره استاد شجریان) بدون تردید معمار حاذق و چیره‌دست زبان است و با دقت و مهارتی بی‌نظیر، مشابه یک استادکار معماری، کلمات و جمله‌ها را کنار هم می‌نشاند تا کاخی شکوهمند از نظم و نثر پی افکند. فهم و درک این ریزه‌کاری‌های ظریف و استادانه توسط کسی که مسحور و مبهوت مضامین و حال و احوال درونمایه آثار شده، میسر نمی‌شود و نیازمند ذهنی هوشمند و منطقی است که در عین حال که به طور جدی دغدغه زبان دارد، خود شاعر و ادیب باشد و به خلق ادبی بپردازد. از این رو در میان کتاب‌ها و مقالات فراوانی که تاکنون درباره سعدی نگاشته شده عمده آنها تحت عناوینی چون «پیام سعدی» به درونمایه‌ها و محتوای نوشته‌های او پرداخته و کمتر به بیان فنی و منطقی او توجه کرده‌اند. در حالی که سعدی به تصریح خودش بسیار به شیوه و نحوه بیان اهمیت می‌دهد.

بنابراین فهم اینکه سعدی چگونه «دُرّ موعظه‌های شافی را در سلک عبارت کشیده است و داروی تلخ نصیحت به شهد ظرافت برآمیخته» جز با نگاهی فنی و متخصص میسر نیست. از این منظر دکتر موحد بهترین گزینه محسوب می‌شود زیرا گذشته از آنچه آمد با نقد ادبی جدید و نظریه‌های نوین هم آشناست و همواره به نحوه بیان و شیوه و زبان نوشتار توجهی خاص دارد. بی‌دلیل نیست که نوشتیم، کتاب کوچک این منطق‌دان ادیب، یکی از بهترین آثار جدید در زمینه سعدی‌شناسی است. عمرش دراز باد همراه با سلامتی و شادمانی.

محسن آزموده